

SÄKER TRAFIK

FyrBoDal

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2018

Några kommentarer från ordföranden

NTF FyrBoDal är ett av 13 självständiga NTF-förbund i Sverige. Vi arbetar på demokratisk grund genom folkrörelser, organisationer, myndigheter, företag och enskilda och utgör en plattform i det frivilliga trafiksäkerhetsarbetet. Vårt kansli med tre anställda finns i Trollhättan.

NTF FyrBoDal arbetar för att öka trafiksäkerheten i de 17 kommunerna Trollhättan, Vänersborg, Uddevalla, Lilla Edet, Essunga, Grästorp, Färgelanda, Mellerud, Bengtsfors, Åmål, Ed, Orust, Sotenäs, Lysekil, Munkedal, Tanumshede och Strömstad. Vi arbetar i nära samverkan med NTF-förbunden Väst, Skaraborg och Värmland.

Vårt trafiksäkerhetsarbete bedrivs sedan flera år med finansiering främst från Västra Götalandsregionens Folkhälsokommitté. Verksamheten finansieras också genom att vi utför trafiksäkerhetstjänster, utbildningar och andra samarbetsprojekt på uppdrag av Trafikverket, kommuner, företag och organisationer. En del av uppdragen genomförs i det med NTF Skaraborg gemensamt ägda bolaget Säker Trafik Vänerland AB. Jag vill här särskilt framhålla kanslipersonalens planering, ansökan och genomförande av olika trafiksäkerhetsprojekt som varit framgångsrikt särskilt de senaste åren.

Efter föregående års intensiva arbete med att försöka bilda ett gemensamt NTF-förbund med Skaraborg har första delen av årets arbete fokuserat mer på trafiksäkerhetsfrågor. Under hösten utsågs verksamhetschef för NTF FyrBoDal till tf VD för Säker Trafik Vänerland AB, då tidigare VD avslutade sin tjänst. NTF FyrBoDal har uppnått det ekonomiska mål som styrelsen satt upp när det gäller förbundets balansräkning vilket ger en ekonomisk trygghet i det dagliga arbetet. Styrelsen har 2018 haft 8 sammanträden.

Detta är mitt första år som ordförande. Jag vill tacka medlemsorganisationerna för ert stöd i de lokala trafiksäkerhetsfrågorna och personalen och styrelsekamraterna för ett engagerat arbete under 2018.

Anne-Lie Lindgren

Verksamhetsåret 2018

Styrelsen för NTF FyrBoDal, som är en ideell organisation och en regional enhet inom NTF, avger härmed verksamhetsberättelse för 2018.

Organisation

NTF FyrBoDal är en fri och självständig organisation som på ideell grund arbetar för en trygg och säker trafikmiljö.

NTF FyrBoDal verkar i 17 kommuner med sammanlagt ca 295 000 invånare; Bengtsfors, Dals Ed, Essunga, Färgelanda, Grästorp, Lilla Edet, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg och Åmål.

NTF FyrBoDal verkar som en av NTF:s regionala organisationer i Västra Götaland.

Vi arbetar på demokratisk grund genom folkrörelser, organisationer, samhällsinstitutioner, företag och enskilda.

Styrelse

Anne-Lie Lindgren, Vänersborgs kommun	Förbundsordförande
Johan Vångfors, Polisen	
Anders Elg, Länsförsäkringar Älvsborg	
Anna Greby, Ambulansen	
Vakant	
Harriet Larsson-Larsåsen	adjungerad

Äldrerådet

Birgitta Larsson, ordf

Revisorer

Joachim André, auktoriserad revisor
Erik Olausson
Gunnar Jarhed

Valberedning

Leif Zackrisson

Förbundets personal

Agneta Berlin, Verksamhetschef
Kristina Nilsson, Trafikkonsulent
Ing-Marie Johansson, Trafikkonsulent

Verksamheten

Nollvisionen är NTF:s riktlinje. Avgörande för att uppnå Nollvisionen är att man kan mobilisera och, i den mån det krävs, vända den allmänna opinionen. Bäst förutsättning för att kunna göra detta har NTF och dess länsförbund via sina medlemsorganisationer, samt övriga nätverk av frivilliga, yrkesverksamma eller enskilda personer i olika folkrörelser.

Det innebär för NTF FyrBoDals del att arbetet under året fortsatte att, förutom att försöka påverka människors beteende i trafiken, också påverka människors åsikter och vilja att ställa krav på säker trafik och trafikmiljö, d v s skapa opinion. Detta arbete är långsiktigt.

Nationella projekt

Dialog för att öka andelen säkra GCM-passager

Etappmålet för år 2020 säger att andelen säkra GCM-passager ska uppgå till 35 %. I analysrapporten 2016 ligger den totala andelen säkra GCM-passager på 26 %, men på det kommunala vägnätet endast på 20 %. För att bidra till att öka den siffran har NTF försökt att stimulera och underlätta arbetet genom att föra dialog om hur en plan för att kontinuerligt öka andelen säkra GCM-passager kan utformas. NTF har arbetat med frågan sedan 2013 och vid NTF-förbundens senaste återkoppling till kommunerna 2017 framkom det att endast 15 procent hade någon form av plan för hur arbetet med att skapa säkra GCM-passager ska hanteras. NTF FyrBoDal har träffat Uddevalla, Strömstad och Tanums kommuner.

NTF Konsument

NTF-organisationen får många frågor som rör trafiksäkerhet. Från och med hösten 2016 och framåt har NTF FyrBoDal i uppdrag från NTF:s centrala kansli att svara på frågor som handlar om barns säkerhet i bil.

Trafiksäkerhet för nya svenskar

Projektets syfte är att ge asylsökande och nya svenskar ökade kunskaper om trafik och trafiksäkerhet, dels för att undvika att de blir skadade i trafiken men också för en ökad mobilitet och tillgänglighet.

NTF har tagit fram informationsmaterial, dels en digital utbildning, E-learning, som är en grundkurs i trafiksäkerhet på lätt svenska, dels ett tryckt informationsmaterial "Trafiksäkerhet på lätt svenska" samt ett utbildningsmaterial som bygger på filmsekvenser som visar risker i trafiken.

NTF FyrBoDal har informerat 89 lärare i tio kommuner SFI om E-learningutbildningen. Utbildningsmaterialet med filmsekvenser och det tryckta materialet är tänkta att börja användas under 2019.

Mätningar

Bältesanvändning

Projektets syfte är att följa upp indikatorn *Bältesanvändning* i det nationella målstyrningsarbetet. NTF FyrBoDal har mätt bältesanvändningen i samtliga 17 kommuner, totalt 11 736 observationer. Resultatet har delgivits samtliga kommuner, både politiker och tjänstemän i vårt upptagningsområde liksom trafikpolisen. Resultatet av mätningarna har spridits till allmänheten genom pressmeddelande till lokalpressen. 97 procent av förare och passagerare i framsätet använder bilbälte i NTF FyrBoDals verksamhetsområde. Det nationella målet för år 2020 är 99 procent. 2018 mättes också bilbältesanvändningen bland busschaufförer, och unga bilförare/passagerare (ca 18-20 år). Bältesanvändningen bland busschaufförer i FyrBoDal ligger på 52 procent, vilket kan jämföras med 70 procent för bältesanvändningen bland busschaufförer i Sverige. Bilbältesanvändningen bland unga förare och passagerare i framsätet mättes utanför gymnasieskolor i Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg. 92 procent bland unga förare och passagerare till unga förare använde bilbältet. I Sverige är användningen bland ungdomarna 93 procent. En NTF-rapport är framtagen för projektet och finns att läsa på https://ntf.se/media/39038/ntf-2018-8_bilbältesanvandning.pdf

Cykel- och mopedhjälmsanvändning

Projektets syfte var att följa upp indikatorn *Hjälmanvändning – cykel och moped* i det nationella målstyrningsarbetet. NTF FyrBoDal har mätt hjälmanvändningen i samtliga 17 kommuner, totalt observerades 4 847 cyklister och 517 mopedister. Resultatet har delgivits samtliga kommuner, både politiker och tjänstemän i vårt upptagningsområde liksom trafikpolisen. Resultatet av mätningarna har spridits till allmänheten genom pressmeddelande till lokalpressen. Resultatet visar att 42 procent använder cykelhjälm och 99 procent mopedhjälm i NTF FyrBoDal:s verksamhetsområde. Det nationella målet för år 2020 är 70 procent respektive 99 procent. En NTF-rapport är framtagen för projektet och finns att läsa på https://ntf.se/media/39035/ntf-2018-7_cykelhjalmsmatning.pdf

Hastighet tätort

Projektets syfte var att följa upp indikatorn *Hastighetsefterlevnad kommunalt vägnät* i det nationella målstyrningsarbetet. NTF FyrBoDal har gjort veckolånga mätningar på tre platser i Trollhättan vilka ingår i det nationella resultatet för uppföljning av indikatorn. Det nationella resultatet visar att 66 procent kör inom gällande hastighetsgräns på det kommunala vägnätet. Det nationella målet för år 2020 är 80 procent. Sämst är efterlevnaden på gator med lägre hastighetsgräns. Resultatet har delgivits samtliga kommuner, både politiker och tjänstemän i vårt upptagningsområde liksom trafikpolisen. Resultatet av mätningarna har spridits till allmänheten genom nationella pressmeddelande.

Trafiken i skolan

Projektets syfte var att ge skolan stödmaterial för att underlätta arbetet med trafiken i skolan ur ett långsiktigt hållbart perspektiv. NTF FyrBoDal har marknadsfört hemsidan trafikeniskolan.se till skolor i samtliga 17 kommuner.

Äldre i trafiken

Projektets syfte var att öka kunskapen kring trafik och trafiksäkerhet bland äldre trafikanter. Genom att utbilda, inspirera, visa verktyg, ge förutsättningar och engagera trafikombuden i pensionärsorganisationerna, få dessa att informera om trafiksäkerhet i sina egna föreningar. NTF FyrBoDal har genomfört en utbildning i Uddevalla för 11 deltagare som representerade 6 pensionärsorganisationer.

Kvalitet avseende vinterväghållning på gång- och cykelvägar

Projektets syfte var att dels bedöma kommuners underhåll av gång- och cykelvägar utifrån de standardkrav som ställs i målstyrningsarbetet samt sprida kunskap om kriterierna för indikatorn "andel kommuner med god kvalitet på underhåll av gång- och cykelvägar".

Genom observationsstudier i 6 kommuner fördelade över landet, där Trollhättan var en undersökte vi hur vinterväghållningen på gång- och cykelvägar fungerar i praktiken. Observationer gjordes vid två väderhändelser per månader under dec 2017 till och med mars 2018. Observationsstudierna kompletterades med flödesmätningar, en gång under vinter respektive vår samt en inventering av utformningen. Studien visade att kvaliteten på vinterväghållningen var god däremot finns det förbättringsområden när det gäller utformningen och då främst förekomsten av fasta sidohinder. En NTF-rapport är framtagen för projektet och finns att läsa på <https://ntf.se/nyheter/2018/ntf-rapport-20185-gang-och-cykelvagars-vintervaghallning/>

Säkrare Tung Trafik

Projektets syfte var att genomföra seminarier med uppföljande möten/workshops för att inspirera beslutsfattarna inom transportnäringen till ökat trafiksäkerhetsfokus. Projektet genomfördes på fyra platser i landet. NTF FyrBoDal har samarbetat med NTF Väst i projektet och seminariet med uppföljande workshop hölls i Göteborg. 130 personer deltagare från åkerier och transportföretag, trafikskolor, försäkringsbolag, polismyndigheten med flera deltog. En NTF-rapport är framtagen för projektet och finns att läsa på <https://ntf.se/media/39060/ntf-rapport-2018-10-sakrare-tung-trafik.pdf>

Ökad säker cykling för barn och unga

Projektets syfte var att bidra till ökad och säker cykling. NTF FyrboDal har informerat skolpersonal i 11 skolor om hur man kan arbeta med säker ökad cykling på mellanstadiet. Vi har visat verktyget #Minskolväg, visat material samt tips som kan laddas ner från www.trafikeniskolan.se, berättat om mobilspelet Brainy Bikes, resonerat om säkra skolvägar. Vi har också träffat informerat föräldrar på ett föräldramöte om #Minskolväg och Brainy Bikes samt resonerat om förutsättningarna att cykla säkert till skolan.

Ökad säker cykling för utlandsfödda

Projektets syfte var att bidra till ökad säker cykling för nyanlända och andra grupper av utrikes födda och därmed såväl öka cyklandet som minska antalet dödade och svårt skadade cyklister. NTF har tagit fram ett undervisningsmaterial samt manual för cykeldagar som kan användas av bland annat SFI-lärare. NTF FyrBoDal har träffat 89 SFI-lärare i tio kommuner och informerat om materialet. NTF FyrBoDal har också arrangerat cykeldagar för nyanlända i Åmål och Tanumshede. Cirka 110 SFI-elever provade på att cykla på en uppbyggd cykelbana.

Kartläggning av kommunala cykelstråk

Projektets syfte var att göra en bedömning av kommuners rekommenderade cykelvägar utifrån ett trafiksäkerhetsperspektiv, samt att bidra till ökad säker cykling. Verktuget #Minskolväg har använts i inventeringen. Genom färger grön-gul-röd visas om stråket är säkert eller mindre säkert.

NTF FyrBoDal har inventerat 5 rekommenderade cykelvägar i Trollhättan respektive Uddevalla. I ett möte med tjänstemän i respektive kommun har resultatet presenterats.

En NTF-rapport är framtagen för projektet och finns att läsa på

https://ntf.se/media/38844/ntf-rapport-cykelstra-k_reviderad_181203.pdf

Utökad 40-mätning

Projektets syfte var att samla in ett större material med hastighetsmätningar på 40-gator där det finns möjligheter att få en bild över vilka trafikmiljöer/utformningar och situationer som har god hastighetsefterlevnad på 40 km/tim.

NTF FyrBoDal har bidragit i projektet genom att göra hastighetsmätningar på två platser i Vänersborg. Projektet avslutas under våren 2019.

Verksamhet Västra Götalandsregionen

Barn 0-5 år

I verksamhetsområde som omfattar barn 0-5 år har vi arbetat med "Barn i bil" främst via barnmorskemottagningarna (BMM), barnavårdscentraler (BVC) och till viss del öppna förskolor.

På BMM får blivande föräldrar en informationsbroschyr kring säkerhet för barn i bil. De erbjuds också att hyra ett babyskydd för 400 kr per 9 mån, en "basenhet" kan hyras till för 200 kr. Babyskydden hyrs ut på Röda Korset i Trollhättan. I år har vi hyrt ut ca 430 babyskydd. Vi skickar ett mail till föräldrar som har hyrt babyskydd där de informeras om att de kommer bli inbjudna till en träff på BVC eller öppen förskola om barnsäkerhet i bil. I mailet står också om faran med krockkudde samt vikten av att barn ska åka bakåtvänt till 4-5 års ålder.

Tillsammans med BVC-sköterskan bestämmer vi tid och plats för informationsträff för nyblivna föräldrar om "Barn i bil". I mån av tid deltar BVC-sköterskorna.

Informationsträffarna hålls på nästan samtliga BVC i vårt område (ibland på öppna förskolan/babycafé). Träffarna hålls två till tre gånger per år (vår och höst).

Informationen riktar sig främst till föräldrar som har barn i åldern 3-9 månader, då är det dags att byta babyskyddet mot en bakåtvänd bilbarnstol.

På informationsträffarna pratar vi också om reflexer, cykelhjälm och cykelsitsar. I år har vi träffat 336 föräldrar vid 43 informationstillfällen.

Vi förser BVC-sköterskorna med ett vykort som delas ut vid barnens 2,5 årskontroll. På vykortet finns information om fördelarna med bakåtvänt åkandet i bil.

Genom familjecentraler söker vi upp nya svenskar som vi inte når via SFI. Vi förser också familjecentraler med material som kan användas på t ex språkcaféer.

Barn och unga 6-20 år

Två Val

Vi har i projektet Två val erbjudit samtliga gymnasieskolor i vårt område information om risker i trafiken. Träffarna inleds med en teoretisk genomgång där utgångspunkten är dialog kring hastighet, bilens inre säkerhet samt alkohol och droger i trafiken. Efter den teoretiska genomgången demonstrerar vi vilken betydelse hastigheten har för stoppsträckan genom att göra en "Arne-påkörning". Vi har genomfört Två Val i Strömstad.

Ungdomar i trafiken

NTF FyrBoDal har kontaktat samtliga skolor i vårt område och erbjudit informationsträffar om moped, för elever och föräldrar. Vi tar upp ämne som trafikregler hastighet, köregenskaper, stoppsträckor, hjälmanvändning och alkohol. Vid några tillfällen har vi haft med oss en mopedsimulator. Polisen och försäkringsbolag medverkar i mån av tid och ger sin syn på mopeder och trimning. På föräldramöte gör vi ett sammandrag av den information som deras ungdomar har fått samt tar upp frågan om föräldrarnas ansvar. Mopedinformation har under året nått 1 405 elever och ca 850 föräldrar. Vi har besökt eleverna i åk 8 i Bengtsfors, Dals-Ed, Essunga, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Trollhättan, uddevalla och Vänersborg.

Nya svenskar

Via SFI håller vi i en lektion för nya svenskar som handlar om grundläggande information om svenska trafikregler och trafiksäkerhet. Vi har under året besökt SFI i Trollhättan, Åmål, Bengtsfors, Ed, Mellerud, Lysekil, Lilla Edet, Tanumshede och Uddevalla (två tillfällen). Totalt har 502 SFI-elever fått grundläggande trafik kunskap.

Vi har besökt familjecentraler och öppna förskolor i invandrartäta områden i Trollhättan och Uddevalla. Där har vi fått möjlighet att träffa kvinnor som inte kan gå på SFI av olika anledningar.

Äldre 65+

NTF FyrBoDal har ett äldreråd där pensionärsorganisationerna SPF, PRO, Vision, RPG, SKPF och Aktiva seniorer finns representerade. Rådets medlemmar får aktuell information som man tar med sig och sprider i sina organisationer. Rådet är också ett bollplank kring bland annat projektidéer.

Vi har under året servat organisationerna med informationsmaterial inom områdena äldre och cykling, äldre och fallolyckor på is och snö, reflexer och synbarhet samt bilar för äldre.

Under året har vi haft föreläsningar för PRO i Bengtsfors, Trollhättan och Vargön, SPF i Vänersborg samt Åsaka-Björke hembygdsförening.

Konsument

NTF FyrBoDal får många frågor, främst via telefon och mejl. De flesta frågorna handlar om barn i bil. Många föräldrar kommer till oss för att få sin bilbarnstol kontrollerad så att den sitter rätt monterad i bilen. Vi har också en facebook sida där vi både informerar om trafiksäkerhet och svarar på frågor. Vi har också medverkat i radio vid flera tillfällen under året med bland annat information om reflexer.

NTF FyrBoDal medverkar regelbundet i olika samverkansgrupper i kommunerna där trafiksäkerhetsfrågor finns på agendan.

Det är många enskilda personer och vägföreningar som hör av sig till NTF FyrBoDal kring trafikmiljön i sitt närområde. Oftast är det hög hastighet som oroar. Vi hjälper till att vägleda hur man göra för att få en förändring.

NTF har medverkat vid flera event under året där olika trafiksäkerhetsfrågor lyfts. Vi har bland annat medverkat när Trollhättans stad invigde en ny cykelbana bredvid Kardanvägen i Trollhättan, Blåljusdag i Grebbestad samt cykeldag i Åmål. NTF FyrBoDal har också medverkat i en film som studenter på Högskolan Väst i Trollhättan har tagit fram för att få fler att välja cykel framför bil.

Utvecklingsområden

Säkra skolvägar

En övergripande process i VGR:s arbete med att minska skillnaderna i livsvillkor och hälsa är en kraftsamling för fullföljda studier. NTF medverkar till detta genom att jobba för att barn ska kunna ta sig till och från skolan på ett trafiksäkert sätt. Representanter från NTF-förbunden FyrBoDal, Skaraborg och Väst bildade en projektgrupp som har arbetat fram ett material som ska bidra till att skapa en säker trafikmiljö vid skolan. Materialet som har tagits fram omfattar tre delar tips och idéer till skolan, informationsblad till föräldrarna samt en powerpointpresentation som kan användas på föräldramöten. Materialet har mailats ut till samtliga skolor i Västra Götalandsregionen som har elever upp till årskurs 5. Responsen har varit mycket positiv från skolan.

Nyanlända ensamkommande barn

NTF Fyrbodalen har tagit fram ett upplägg för en trafiksäkerhetslektion anpassad för målgruppen ensamkommande barn. Information har spridits om att vi kan informera målgruppen i samtliga förbund. FyrBoDal var i Henån i samarbete med ett studieförbund och en körskola och informerade ensamkommande (och även vuxna asylsökanden).

Övrig verksamhet

Marknadsfinansierade utbildningar

NTF FyrBoDal och NTF Skaraborg äger tillsammans bolaget Säker Trafik Vänerland AB. Genom detta bolag driver vi utbildningsverksamhet. Under året har vi sålt körutbildningar, i huvudsak *Trafiksäker och Sparsam körning* och *Bilen som säker arbetsplats* till kommuner och företag. Vi har bland annat utbildat personal i Tanums kommun, Munkedals kommun och AGA. Bolagets VD har slutat, från och med november 2018 är Agneta Berlin tillförordnad VD i bolaget.

NTF FyrBoDal erbjuder kommuner att köpa trafikinformation till elever i åk 2, 4 och 6. Under året har vi informerat elever i Trollhättans kommun och Åmåls kommun.

Länsförsäkringar

NTF FyrBoDal har ett gott samarbete med Länsförsäkringar Älvsborg vilka bland annat bidrar till verksamheten kring moped. Under året har ett projekt startats upp för att utökade informationsinsatser om trafik på låg- och mellanstadiet i grundskolan.

TIA-projekt Länsstyrelsen (Tidiga insatser för asylsökande)

Med finansiering från Länsstyrelsen informera vi asylsökande om trafik och trafiksäkerhet. Projektet genomförs i samverkan med NTF Värmland, NTF Väst och NTF Skaraborg.

Nationell projektledning

Agneta Berlin har under året varit nationell projektledare för projektet Mätningar (bilbältesanvändning samt cykel- mopedhjälmsanvändning) och Kvalitet avseende vinterväghållning på gång- och cykelvägar.

Resultat- och balansräkningar

Beträffande den ekonomiska uppföljningen i form av resultaträkning – med tillhörande noter – och balansräkning, samt flerårsöversikten hänvisas till bilaga.

Trollhättan den 15 mars 2019

Anne-Lie Lindgren
Ordförande

Agneta Berlin
Verksamhetschef

Anders Elg
Vice Ordförande

Johan Vångfors
Ledamot

Anna Greby
Ledamot